

01-11-2016: Terugblik op ruim 3 jaar pilot Samen Beter Thuis

Hoe doe je dat? Bottum up innovatie?

Het verhaal van Samen Beter Thuis is begonnen in 2013 met Gerrie, net met pensioen. Ze wilde zelf haar vader verzorgen die een beroerte had gekregen, zonder allemaal hulpverleners over de vloer. Zelf- en samenredzaam zijn en zoveel mogelijk eigen regie. Maar hoe doe je dat? Je eigen vader verzorgen? Je wilt informatie kunnen vinden op internet of les kunnen krijgen in een klasje, of naar een informatie loket kunnen bellen.

De zoektocht naar praktische informatie voor leken is met haar begonnen. Regio onderzoek, YouTube en internet strooptochten naar bruikbare instructiefilmpjes.

Onthutsende ontdekking in 2013: deze informatie en goede praktische scholing was niet vindbaar op internet en werd ook niet in haar buurt aangeboden. Een zoektocht als naar de speld in een hooiberg.

Zo ontstond een gevoel van maatschappelijke urgentie om een antwoord te geven op haar vraag en op de vragen van inmiddels geënquêteerde lotgenoten.

Hoe doe je dat; mantelzorg en zelfzorg zonder ervaring en kennis?

Vrijwel iedereen wordt in zijn leven geconfronteerd met een rol als patiënt of mantelzorg. Vanuit een sociale relatie en een gevoel van verantwoordelijkheid, wil je zorgen voor je naaste, liefst met zoveel mogelijk eigen regie en autonomie. Praktische ondersteuning op maat en op je eigen gekozen moment is meer dan welkom, en je wilt in het zorgproces gezien worden als een serieuze gesprekspartner.

Wij vonden als zorgprofessionals vanuit onze dagelijkse praktijk dat er een beweging op gang moest komen om een antwoord te geven op deze maatwerk vragen voor de zorg thuis.

Er werden workshops georganiseerd in samenwerking met therapie, thuiszorgorganisatie en de gemeente; Hoe doe je dat? lopen met hulpmiddelen, verplaatsen of verzorgen op bed, woningaanpassingen, financieel?

Een goed aanbod, ondersteunend en interactief, maar evaluerend bood het te weinig bezoekers in verhouding tot de inspanningen gemoeid met de organisatie van de workshops. Mantelzorgers hebben immers weinig tijd en (h)erkennen zich niet in de rol van mantelzorg en kunnen moeilijk van huis.

Dit was de aanleiding voor ons project en een subsidieaanvraag, gedaan op basis van de wensen van klankbordgroepen; laten we instructiefilmpjes maken voor mantelzorgers, zorgen dat ze hun informatie goed kunnen vinden, en ergens naar toe kunnen bellen voor hulp. Dit idee werd voorgelegd aan stakeholders, zorgorganisaties, en mantelzorg. Met als unanieme reactie; "Dit aanbod moet er komen! Dit is een rails waar we allemaal op mee kunnen rijden."

Na een lobby van een jaar was startsubsidie van zorgverzekeraars (VEZN) en gemeenten Uden, Oss, Bernheze en 's Hertogenbosch beschikbaar voor een pilot.

Juli 2014 kon de stichting S@men Beter Thuis worden opgericht. We hadden het kantelend tijdsbeeld mee.

"Niet zorgen voor, maar zorgen dat", eigen regie, zelfmanagement, autonomie. Kanteling, transitie en transformatie. Inspelen op de groeiende behoefte aan informatie via internet.

Met een klein gepassioneerd, professioneel projectteam, ondersteund door klankbordgroepen van betrokken patiënten, mantelzorgers en andere zorgverleners, werden veel weloverwogen, bediscussieerde en genotuleerde beslissingen genomen. In drie jaar tijd kon hierdoor met zeer veel vrijwillige uren een ruwe parel voor een "Samen Beter Thuis" ontstaan. Een open, laagdrempelig, gratis digitaal platform, met 129 eigen gemaakte filmpjes met als

thema: Mantelzorgen, hoe doe je dat? Een YouTube kanaal met 32 afspeellijsten, met ruim 600 filmpjes die zorg thuis kunnen ondersteunen. Een digitaal aanbod bereikbaar via internet en de mobiele app, dat voorziet in een behoefte van (googelende) mantelzorgers en zelfzorgers aan praktische ondersteuning en informatie op het gebied van mobiliteit en zorg. Goede informatie voor mantelzorg en zelfzorg, maar ook ondersteunend aan zorgprofessionals en welzijnswerk in de juiste informatie voorziening op maat naar hun cliënten, op het moment dat zij weer de deur achter zich dichttrekken.

Een goed voorbeeld hiervan, is als iemand uit het ziekenhuis komt met loopproblemen. Een link van een instructie filmpje kan worden doorgestuurd (<http://www.samenbeterthuis.nl/verplaatsen/loopproblemen/>) of er kan een webapp op maat op de tablet of telefoon van de patiënt/mantelzorger worden gezet. <http://www.samenbeterthuis.nl/blog/gratis-samen-beter-thuis-app/>

Een mooi, kant en klaar product, voor mantelzorg en ook voor zorgverleners en organisaties, gemeenten en zorgverzekeraars. Organisaties, en overheden die veelal niet toe komen aan de inzet en ontwikkeling van deze tijdovende en kennis vergende vorm van e-health / e-informatie en waarbij dit soort informatievoorziening dus ook nog geen integraal onderdeel is van voorlichting na behandeling en begeleiding van patiënt en mantelzorg.

De houding en het gedrag van zorgverleners in zorg en welzijn vormen kritische succesfactoren bij de implementatie van e-health en het creëren van nieuwe vormen van zelfzorg. Zorggebruikers zien zorgorganisaties en zorgverleners als aanbieders van en/of wegwijzers naar betrouwbare informatie over gezondheid, ziekte en behandelmogelijkheden.

Het platform van Samen Beter Thuis en het erbij ontwikkelde "kwartiermakerconcept" kan hen hierin faciliteren.

Een valkuil bij implementatie is de nog vaak beperkte digitale vaardigheid van kwetsbare burgers.

De stimulering van deze digitale vaardigheden om het platform te gebruiken vereist aandacht. Zorgverleners en opleidingen uit de sector zorg en welzijn zouden hier wellicht een mooie verbindende rol kunnen spelen.

Via YouTube zijn de filmpjes 300.000 keer bekeken. Visueel is de trend, daarmee liggen er ook kansen om betere aansluiting te vinden bij mensen die door bijvoorbeeld laaggeletterdheid beperkte gezondheidsvaardigheden hebben. Koude technologie voor warme zorg, blended care.

Hoe doe je dat? Innoveren in de zorg met een open (=gratis) platform voor mantelzorg en zelfzorg, zorg met kwaliteit, die buiten het professionele circuit geleverd wordt. Terwijl dit toch bekostigd moet worden, maar door wie?

Dat is de uitdaging waar we nu voor staan!

Wij hebben als stichting nog erg veel ambities en goede ideeën, ingegeven door het werkveld, waar een prijskaartje aan hangt. Zoals optimalisatie van vindbaarheid, technische optimalisatie als laadtijd van filmpjes, betere inzet van social media, digitale zelftesten, mogelijkheid voor reacties en vragen, koppeling met veelgestelde vragen (FAQ), integreren in bestaande apps voor de professionele zorg, webinars, en het maken van nog veel meer en verbeterde instructie filmpjes voor de leek.

Veel grote organisaties (o.a. VNG, Vilans, Mezzo, Movisie, Mantelzorgexpertisecentrum, Wij Mantelzorgers, NEDAP, Buurtzorg), gemeenten, zorgverzekeraars en gebruikers hebben gedurende de pilot hun waardering uitgesproken en beaamen de urgentie van deze goede e-Health oplossing die gebruik maakt van online en offline aanbod.

Veel van deze partijen hebben moeite om te investeren in een open platform waar andere partijen gratis gebruik van kunnen maken. De maatschappelijke uitdaging en gedeelde verantwoordelijkheid is echter om dit ook in de toekomst voor de zelf- en samenredzaamheid thuis laagdrempelig en vrij toegankelijk te houden.

De ontwikkeling van deze gedeelde waarde is het duurzame verdienmodel dat wij nastreven. Hoe doe je dat: Samen zorgen voor een beter thuis? Samen! Gemeenten, zorgverzekeraars, zorg- en welzijnsorganisaties, leveranciers en gebruikers; een mooi antwoord in de dop op maatschappelijk verantwoord ondernemen met gemeenschapsgelden.

Vier miljoen mantelzorgers, die een geschatte waarde vertegenwoordigen van 6 miljard euro, op zoek naar eigen regie en zelfredzaamheid, is een goed argument om deze beweging samen op gang te brengen.

Waarom zijn er bijvoorbeeld geen goede instructie filmpjes voor mantelzorg over het aantrekken van een elastische kous, terwijl er bijna een half miljoen mensen hier dagelijks mee worstelen?

Het verwerven van incidentele subsidies kost veel tijd en energie van een klein projectteam en gaat gepaard met (aanvullende) eisen. Structurele financiering is nodig om het platform te kunnen continueren, doorontwikkelen en innoveren. Wij ervaren dat duurzame financiering van E-informatie en E-preventie een heikel punt is in het zorgstelsel dat alsnog meer gericht is op genezen dan voorkomen en op de professionele zorg en niet op de mantelzorg.

kan alleen bereikt worden door samen te werken voor zorgvernieuwing, verandering van werkprocessen en gebruik van nieuwe technologieën. Vanuit overheid en beleid worden keurmerken als oplossing gezien. Meer investeren in de ontwikkeling en vindbaarheid van betrouwbare gezondheidsinformatie is iets wat aansluit bij de ontwikkelingen in de zorg. Ook het implementeren en inspelen op gebruik van social media kanalen. Goede ideeën verspreiden zich niet vanzelf. "80% van de technologische innovaties blijft hangen bij een voorhoede en bereikt nooit de grote groep gebruikers". "Om gebruik van e-Health te realiseren, zijn verbinders nodig, die innovatieve concepten vertalen in nuttige en makkelijke digitale diensten en producten voor zorg, preventie en welzijn" (citaat uit *Beter met e-Health Liesbeth Meijcnkens*).

Wij voelen ons een verbinder, en verbonden met iedereen die ons in deze pilot heeft gesteund en aangemoedigd. Bedankt!

"Wees de verandering die je in de wereld wilt zien" Mahatma Gandhi

Welke gemeente, zorgverzekeraar of organisatie voelt ook de urgentie en noodzaak voor een samen beter thuis, en zich aangesproken en medeverantwoordelijk? Wie wil meehelpen middels financiering om maatschappelijke waarden te creëren?

Marian Fonville,

voorzitter stichting Samen Beter Thuis info@samembeterthuis.nl / www.samembeterthuis.nl

Mede namens het projectteam: <http://www.samembeterthuis.nl/over-samen-beter-thuis/team/>

Rapportages/ambities: <http://www.samembeterthuis.nl/over-samen-beter-thuis/missie-en-visie/rapportages-en-verslagen/>

Eindrapportage:

<http://www.samembeterthuis.nl/wp-content/uploads/Eindrapportage-Samen-Beter-Thuis-01-11-2016-E13EL07.pdf>

TEKORT AAN BEGELEIDING
IN DE MANTELZORG

Verduurzaming